

# Vastutustundliku energiatootmise ja kalarikkuse kaitse küsimustik erakondadele 2019

Pöördume teie poole Jägala Kalateed MTÜ nimel, kes on eestvõtja Jägala lõhejõe taastamise avaliku huvide esindamisel (elektroniline petitsioon: <http://petitsioon.ee/jagala-jogi-lohejoeks>). Jägala lõhedele avamine on üks etapp Eesti lõhejõgede taastamisel, millest huvitatud isikute ringkond on väga suur. Jägala jõe taastamise poolt on hääletanud üle 1600 inimese. Eesti kalandusega on otseselt või kaudselt seotud 300 000 isikut, kellest 100 000 on regulaarselt kalastavad harrastuskalastajad ja 6000 on kutseliste kalandusettevõtete või FIE-de alla koondunud isikud.

Soovime saada rohkem informatsiooni 2019 Riigikogu valimistel osalevate erakondade seisukohtadest, mis puudutavad vastutustundliku taastuenergia tootmist ja Eesti kalarikkuse kaitset.

Oleme väga tänulikud, kui võtate aega meie küsimustele vastamiseks. Palun vastata hiljemalt 18. veebruari südaööks, et jõuaksime teie-poolset tagasisidet analüüsida ja te seisukohad avaldada 300 000 potentsiaalsele valijale.

Jägala kalateed MTÜ tänab teid meie küsimustikule pühendatud tähelepanu ja aja eest!

E-posti aadress \*

erki.tammleht@gmail.com

Erakond \*

Keskerakond

## KeÜS Keskkonnakaitse põhikohustused

§ 8. Keskkonna kõrgetasemelise ja tervikliku kaitse põhimõtte Keskkonnakaitse meetmed peavad tagama kõrgetasemelise kaitse, seejuures tuleb tagada keskkonna terviklik kaitse ja arvestada keskkonnamõju võimalikku ülekandumist ühelt keskkonnaelemendilt teisele.

§ 9. Lõimimispõhimõtte Keskkonnakaitse kõrget taset tagavad kaalutlused peavad olema arvesse võetud kõikide eluvaldkondade arengu suunamisel, et tagada säästev areng.

§ 10. Vältimispõhimõtte Keskkonnaohtu tuleb vältida. Keskkonnaohtu või olulist keskkonnahäiringut tuleb taluda, kui tegevus on vajalik ülekaaluka huvi tõttu, puudub mõistlik alternatiiv ja keskkonnaohu või olulise keskkonnahäiringu vähendamiseks on võetud vajalikud meetmed.

§ 11. Ettevaatuspõhimõtte (1) Keskkonnariski tuleb kohaste ettevaatusmeetmete võtmisega võimalikult suurel määral vähendada. (2) Keskkonnariskiga tegevuste suhtes otsuste tegemisel selgitatakse välja nende tegevuste mõju keskkonnale. Seaduses sätestatud juhtudel ja korras tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamise menetlus.

§ 14. Hoolsuskohustus. Igaüks peab rakendama meetmeid oma tegevuse või tegevusetusega põhjustatava keskkonnahäiringu vähendamiseks niivõrd, kuivõrd seda on mõistlik eeldada

### 1. Kas teie erakond lähtub keskkonnaga seotud otsuste tegemisel KeÜS Keskkonnakaitse põhikohustustest? \*

Peame keskkonnakaitset oluliseks ning lisaks KeÜS järgmisele mõtleme ka tulevikule. Näiteks rahastame keskkonnaharidust, õppe- ning koolitusprogramme, mis edendavad jätkusuutlikku arengut toetavat haridust, alates koolieelsetest lasteasutustest kuni ülikoolide ja vabahariduseni. Oluline on elukestev keskkonnahoiu alane riiklik teavitustöö.

## Natura 200 kaitseeesmärkide täitmine.

Natura 2000 võrgustiku eesmärgiks on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse I lisas nimetatud elupaigatüüpide ja II lisas nimetatud liikide soodsa seisundi säilitamine või vajaduse korral selle taastamine nende loodusliku leviku piires. Jägala Natura 2000 ala kaitse-eesmärgiks on elupaigatüübi jõed ja ojad ning hariliku võldase, jõesilmu, lõhe, paksukojalise jõekarbi ja saarma elupaikade kaitse. See tähendab, et lähtudes loodusdirektiivis sätestatud Natura 2000 võrgustiku eesmärgist tuleb kokkuvõttes tagada nii Jägala jõe kui elupaigatüübi looduslik olek kui ka lõhe ja jõesilmu rände-võimalus loodusliku takistuseni.

Linnamäe HEJ, mis toodab aastas maksimaalselt 0,05% kogu Eesti elektritootmise kogumahust, tegevuse jätkumisel jääb Jägala jõel Natura 2000 kaitse eesmärk saavutamata ja Eesti loodus jääb iga aastaselt ilma suurest hulgast lõhedest, meriforellidest, jões kudevatest siigadest ja silmudest. Lisaks neile jäävad piirkonnas elupaigata harilik võldas, paksukojaline jõekarp ja saarmas, kellele elupaiku on Euroopa Liidus väga vähe ja kes seetõttu on võetud erilise tähelepanu alla.

Loodusliku kala asurkonna hea käekäik mõjutab otsesel Eestis nii hobi kui kutselisi kalureid. Jägala jõgi suudaks taastoota igal aastal sama palju lõhet kui praegu on Eesti Soome lahe lõhepüügi kvoot kokku. Lõhekvoot on aastaid olnud langustrendis just sellepärast, et loodusliku lõhe populatsioonid on hävimisohus.

Kuna lõhe ja meriforell on väga suure liikuvusega, siis mõjutab Jägala jõe, kui Eesti ühe potentsiaalika lõhejõe hea seisukord kogu Läänemere lõhe asurkonda. Eestis on hüdroenergia tootmist katsetatud juba 100 aastat. Tänapäevaks on selge, et Eesti jõed on liiga väikese veemahu ja survega (va Narva jõgi), et Eestis oleks hüdroenergia tootmisel strateegilist tähtsust. Eestis on kasutusele võetud palju teisi taastuvenergia tootmisviise ja kasutada tuleks neid energia tootmisviise, mis ei ole loodusele kahjulikud.

## 2. Kas toetate Natura 2000 kaitse eesmärkide eluviimiseks kõikide vajalike meetmete rakendamist ka juhul kui selleks on vaja likvideerida tehisjärvi, rekonstrueerida paise jõe vaba voolamise tagamiseks ja seisata hüdroelektrijaamade töö? \*

NATURA 2000 kaitseesmärkide elluviimiseks toetame kõikide vajalike meetmete rakendamist.

Peame vajalikuks tagada looduse ja elurikkuse säilimine kaitsealade ning rahvusparkide kaitsekorralduskavade ja kaitse-eeskirjadega.

Seame tehnoloogiliste lahenduste arendamisel oluliseks tingimuseks keskkonnaseisundi parandamise ja taastamise, pidades innovaatiliste lahenduste väljatöötamisel oluliseks ökoinnovatsiooni põhimõtteid. Riigihangetel eelistame keskkonnasäästlike, keskkonna seisundit parandavate lahenduste rakendamist.

## Hüdroenergia tootmine ja mõjud looduskeskkonnale

Eestis on hüdroenergia tootmist katsetatud juba 100 aastat. Tänapäevaks on selge, et Eesti jõed on liiga väikese veemahu ja survega (va Narva jõgi), et Eestis oleks hüdroenergia tootmisel strateegilist tähtsust. Eestis on kasutusele võetud palju teisi taastuvenergia tootmisviise ja kasutada tuleks neid energia tootmisviise, mis ei ole loodusele kahjulikud.

Linnamäe HEJ (tootmisvõimsus 1,1 MW) näitel jääb igal aastal hüdroenergia tootmise tõttu looduskeskkond ja Eesti kalandus ilma tuhandetest kaladest. Jägala jõel jääb igal aastal ainuüksi lõhe populatsioonile tekitatava kahju tõttu riigil saamata tulu 500 000 EUR. Negatiivselt mõjutatud kalaliike on seal mitmeid. Kahju on tekitatud kogu Soome lahe lõhe asurkonnale.

Näiteks, Norra kui hüdroenergia ja lõhe tootja maa on leidnud, et neil on iga-aastane hüdroenergia tootmisest tingitud kahju lõhede asurkonnale sedavõrd suur (500 000 looduslikku lõhet jääb igal aastal taastootmata), et väiksemad so alla 10 MW tootmisvõimsusega energiajaamade litsentsitingimusi vaadatakse käesoleval ajal üle ja looduskahju ilmnemise korral hüdroenergiatootmine lõpetatakse.

**3. Kas toetate hüdroenergia tootmist ka siis kui toodetav energia maht on väike (Eesti võimsaim HEJ toodab 0,05 % kogu elektrienergia tootismahust) ja sama ajal tootmine toob otseselt loodusele suuri kahjusid ? \***

Eestis tuleb elukeskkonda, eriti veel loodukaitsealadel eelistada väheefektiivsetele tootmismeetoditele, mis keskkonnakaitselisi eesmärke ei luba saavutada.

Oleme kursis maailma trendidega kus üle 20 aasta on vähendatud ebaefektiivse hüdroenergia osakaalu üldises energiatootmise mahus ning avatud paise, kui liiga kõrge kekksonnakoormusega energiatootmise viisi. Tulevikku vaadates on trend taastuvenergeetikas tuule ja päikeseenergia osakaalu suurenemine ning nende tsüklilisuse tasandamiseks erinevate energiasalvestusviiside kasutamine. Hüdroenergia osas ei ole maailma lõikes kuskil prognoositud enam kasvu.

Toetame niinimetatud sinise majanduse uuenduslike lahenduste rakendamise võimaluste uurimist, et tuua kasu ühiskonnale ja majandusele ning vähendada negatiivseid keskkonnamõjusid.

---

**4. Kas teie erakond on astunud samme väljumaks loodusele ebaproportsionaalselt suurt kahju tegevatest energiatootmise viisidest? Kui jah, siis milliseid ? \***

Läbi Keskkonainvesteeringute Keskuse oleme toetanud energiatõhususe programmi. Mitte vaid tootmisviisidele ning üksikutele objektidele ei tule tähelpanu pöörata aga tegeleda energiakasutuse efektiivistamisega tervikuna. Kaasajastame elamufondi väljaspool suurlinnu, et pakkuda mugavaid elutingimusi ka maapiirkondades. Kindlasti peab jätkuma korterelamute renoveerimistoetuste programm, et muuta kogu elamufond energiatõhusamaks.

---

## 5. Kas ja kes peaks korvama loodusele kahjuliku tootmisviisi tõttu tehtava kahju? \*

Loodusressursid, kaasa arvatud kalavarud on rahvuslik aare ning kui tootmisviisi tõttu tekitatakse loodusele kahju, tuleb ressursside ekspuaterijal ning rahalise kasu saajal korvata võimalik tekkiv kahju.

---

Google pole seda sisu loonud ega heaks kiitnud.

Google Vormid